

*Kringloop nou voltooi waar
Pinotage in 1924 ontstaan het*

Welgevallen se kelder spog met wenwyn

Geskiedenis is gemaak toe die Universiteit se Welgevallen-kelder twee toppryse gewen het met Die Laan Wynereeks se Pinotage – 'n eg-Suid-Afrikaanse druifkultivar wat in 1924 as kruisingsproduk op dié proefplaas ontwikkel is.

By die Absa 2010 Top 10 Pinotage-kompetisie was Die Laan Pinotage een van die tien wenners. Kort daarna is dié wyn weer bekroon – met 'n goue medalje by die SANW Veritas-toekennings, Suid-Afrika se oudste kompetisie vir wyne wat markgereed is. By dié wynskou het die kelder se Cape Blend 'n bronstoekeening verower.

Die Laan Wyn word gemaak in die Universiteit se kelder op Welgevallen, een van twee US-proefplase.

Dit was die eerste keer dat die kelder Pinotage op sigself vir albei die kompetisies ingeskryf het. Vir wynmaker Riaan Wassung, wat sedert 2004 aan die Universiteit verbonde is en MScAgric hier behaal het, is dit 'n groot eer – maar hy beklemtoon ook die rol van Vaatjie Jacobs wat as wingerdkundige vir die verbouing van die druive in Welgevallen se wingerd verantwoordelik is.

Die plaas, een van Stellenbosch se heel oudstes, dateer uit die 1600's. Dit is langs Coetzenburg op die suidwal van die Eersterivier – en skuins oorkant die Kweekskool waar Stellenbosch in 1679 aanvanklik as landboundersetting aangeleë is.

Met die "landboufakulteit" (nou AgriWetenskappe) se ontstaan in 1918 het Welgevallen 'n proefplaas geword. Dit was in staatsbesit tot 1974 toe die fakulteit se bates aan die US oorgedra is.

In 2000 is die ou kelder op die plaas met geldsteun van Winetech aansienlik opgegradeer. Wyn is eers net vir buite-klinte gemaak, om versny en onder hul eie name verkoop te word – maar sedert die 2008-oesjaar word die plaas se wyne onder die Universiteit se eie etikette verkoop. Welgevallen se wyne word bemark in twee reekse, Die Laan Wynne en Maties Wynne. Dit is as verskeie rooi en wit wyne beskikbaar en word onder meer by die Matie-winkel in die Neelsie verkoop.

As eg-Suid-Afrikaanse druifsoort is Pinotage ontwikkeld deur prof Abraham Izak Perold, die eerste professor in "wynbou" (wat destyds wingerdkundige ingestuif het) en eerste dekaan toe dié fakulteit in 1918 hier gestig is.

Perold het op 'n Paarlse wynplaas grootgeword en by die Victoria-kollege, die Universiteit se voor-ganger, gestudeer. Nadat hy 'n doktorsgraad in Duitsland behaal het, het

Wynmaker Riaan Wassung (links) en wingerdkundige Vaatjie Jacobs in 'n wingerd op Welgevallen.

hy later met regeringsteun wingerden en wynverbouing, veral in Europa en selfs in Noord-Afrika, bestudeer. Met dié besoek het hy glo sewe tale angeleer!

Hy het op Welgevallen gelby en gereeld proeue daar uitgevoer. Die ineroer en vestiging van verskeie wyn- en tafeldruifsoorte in Suid-Afrika – waaronder Barlinka – is onder meer aan hom te danke. Hy het 'n Afrikaanse handboek oor wynbou (uitgegee in 1926) geskryf en dit later in Engels vertaal.

In 1928 is hy as die KWV – wat toe sowat 'n dekade oud was – se hoof-wingerdkundige en -wetenskaplike aangestel en het daar die grondslag gelê vir Suid-Afrika as wynuitvoerland.

Hy het in 1924 op Welgevallen die druifsoorte Pinot noir en Cinsaut (toe

nog bekend as Hermitage) gekruis. Albei is kultivars van *Vitis vinifera*. Met sy vertrek Paarl toe het dié kruisingssaailinge agtergeblie. Toe sy eertydse tuin later skoongemaak is, het 'n jong dosent, Chris Theron, die saailinge herken en gerед.

In 1932 het Theron – wat toe professor en ook Perold se opvolger was – materiaal van dié saailinge op ondersoek op Welgevallen geént.

Die bestes is uitgesoek en saam met Perold – wat Welgevallen nog gereeld besoek het – is op die naam Pinotage (*van Pinot noir en Hermitage*) besluit. Die eerste Pinotage-wyn is in 1941 op dié plaas gemaak en die eerste kommersiële aanplantings daarvan was kort daarna by Elgin.

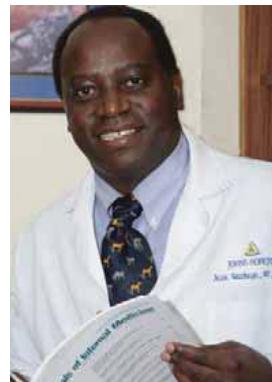
Pinotage het eers ná 'n lang pad as eg-Suid-Afrikaanse druifsoort erkenning gekry. Dit word nou wyd verbou,

ook op enkele ander plekke ter wêreld.

Dié druif produseer rooiwyn wat onder meer gekenmerk word deur rook-, braam- en aardse geure, en soms 'n onderton van tropiese vrugte.

– HANS OOSTHUIZEN

Prof Jean Nachega

Cherry Nikodem and Dr Jantjie Taljaard;

■ Evidence-Based Medicine (Dr Taryn Young and Prof Jimmy Volmink);

■ Health System Science Research (Prof Lilian Dudley and Prof Merrick Zwarenstein);

■ Pharmacology (Prof Bernd Rosenkranz);

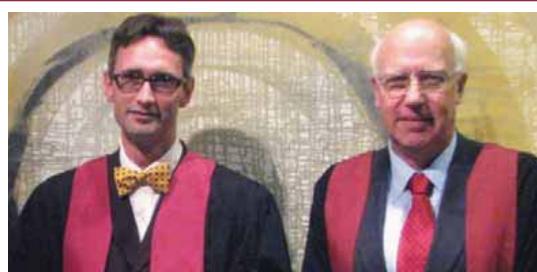
■ Epidemiology, Biostatistics and Public Health (Dr Neil Cameron and Prof Jean Nachega);

■ Infection Prevention and Control (Prof Shaheen Mehtar);

■ Infectious Diseases Training (Dr Jantjie Taljaard and Prof Jean Nachega);

■ Family-Based Model of HIV Care (Prof Mark Cotton).

Stellenbosch University will be collaborating with a number of external health institutions, including the Johns Hopkins University (USA), Makerere University (Uganda), the Knowledge Translation Unit in UCT's Lung Institute and the Karolinska Institute (Sweden).

Intreerede by Regsgeleerdheid

Prof Gerhard Kemp (links) van die Departement Publiekreg het sy professorele intreerede aangebied oor *Supreme crimes and outrageous acts: Criminalisation and the legality principle in South African and international perspective*. By hom is prof Gerhard Lubbe, dekaan van Regsgeleerdheid. Prof Kemp het die grade BA (Regte), LLB, LLM, en LLD aan die Universiteit Stellenbosch verwerf en die International Legal Studies Sertifikaat (Europees en Internasionale Strafreg) (cum laude) aan die Universiteit Antwerpen, België. In 1999 is hy toegelaat as 'n advokaat van die Hoë Hof van Suid-Afrika. Hy is in 1999 as lektor in die Departement Publiekreg aangestel. In 2002 is hy tot senior lektor en in 2009 tot professor in regsgesleerdheid bevorder.

Oud-Matie Charlene Truter het onlangs by die Woordeboek van die Afrikaanse Taal se Woordpret opgetree. Sy is hier by haar begeleier, Stephan Lombard, en dr Willem Botha, uitvoerende direkteur van die WAT. In haar "om die tafel"-optrede het Charlene gesing, van haar skryfwerk voorgelees en oor die lewe gefilosofeer.

Faculty gets ten million dollars in USA project

Medical education and research training in South Africa received a \$10 million boost when Stellenbosch University was included as recipient in a multimillion dollar United States project to build capacity in medical education in sub-Saharan Africa.

America's Department of Health and Human Services, in partnership with the US President's Emergency Plan for Aids Relief (PEPFAR) will invest \$130 million over five years to transform African medical education and dramatically increase the number of professional health care workers in Africa.

The Medical Education Partnership Initiative (MEPI) programme was designed to support PEPFAR's goal to train and retain 140 000 new health care workers and improve the capacity of partner countries to deliver primary health care.

Through the MEPI, grants have been awarded directly to African institutions in a dozen countries, working in partnership with medical schools and universities in the USA. The initiative will comprise a network that includes some 30 regional partners, country health and education ministries, and more than 20 US collaborators.

MEPI is a collaborative venture involving the US Office of the Global AIDS Coordinator, Health Resources and Services Administration (HRSA), and the National Institutes of Health (NIH)'s Fogarty International Center. The All-MEPI Coordinating Center is awarded to George Washington University.

Stellenbosch University's Rural

Medical Education Partnership Initiative (SURMEPI) will receive two million dollars a year for five years – totaling ten million dollars.

"The Stellenbosch University team is honoured and gratified by the trust inspired by our research and training capacity," says Prof Jean Nachega (photo), director of the Centre for Infectious Diseases in the University's Health Sciences faculty. He is the principal investigator of the recently awarded SURMEPI grant.

"Many of our researchers work at well-established research sites within urban and rural communities. Others are involved in cutting-edge laboratory research. Bringing innovative medical knowledge and the skills into a rural setting – where it is most needed – with the contribution of clinical and public health grassroots investigations, has made the University's application 'innovative, competitive and successful,' says Nachega.

The funding will be applied to build capacity in medical education and research training – initially at the Rural Clinical School in Worcester – and then expand to other rural sites.

There are eight specific proposed projects, including (with their leaders):

- Clinical Competency on Anti-retroviral and Tuberculosis Treatment for health professionals such as nurses, doctors, pharmacists, etc. (Prof